

HARŞIT HAVZASINDA ÇEPNİLER





© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-399-951-3

Kitap Adı

Harşit Havzasında Çepniler

Yazar

Süleyman PEKİN
ORCID iD: 0000-0002-6037-3402

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

SOC024000

DOI

10.37609/akya.3186

Kütüphane Kimlik Kartı

Pekin, Süleyman.

Harşit Havzasında Çepniler / Süleyman Pekin. 2. Bsk.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.

285 s. : şekil, tablo. ; 160x235 mm.

Kaynakça ve Ekler var.

ISBN 9786253999513

1. Sosyal Bilimler.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

***Cuma AĞCA'nın
aziz hatırasına..***

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	9
TABLO LİSTESİ	13
ÖNSÖZ.....	15
TAKDİM	17
SUMMARY	19
GİRİŞ	21
HARŞİT HAVZASININ TARİHİ COĞRAFYASI	23
Harşit Tabiri	23
Harşit Coğrafyası	26
Harşit Havzasının Çepnilere Kadarki Tarihi	30

BÖLÜM -1

ÇEPNİLERİN SİYASİ TARİHİ	37
1.1. Selçuklular Döneminde Çepniler	39
1.1.1. Malazgirt Savaşı Öncesinde ve Sonrasında Çepniler	39
1.1.2. Danişmentliler ve Anadolu Selçukluları Devirlerinde Çepniler	41
1.2. Beylikler Döneminde Çepniler	45
1.2.1. Çepni İlerleyişi ve Bayram Bey	45
1.2.2. Hacı Emiroğulları Beyliği.....	47
1.2.3. Çepnilerin Yeni Merkezi Kürtün.....	51
1.3. Osmanlılar Döneminde Çepniler	55
1.3.1. Kuruluş ve Yükseliş Devirlerinde Çepniler	55
1.3.2. Duraklama - Gerileme Devirlerinde Çepniler	62
1.3.3. Dağılma Devrinde Çepniler	70
1.3.4. I.Dünya Savaşı'nda Çepniler	77
1.4. Cumhuriyet Döneminde Çepniler	84
1.4.1. Millî Mücadele Devrinde Çepniler.....	84
1.4.2. Cumhuriyet Devrinde Çepniler	87

BÖLÜM-2

ÇEPNİ KÜLTÜRÜ	93
2.1. Çepni Adı ve Sembolleri	95
2.1.1. Çepni Tabiri	95
2.1.2. Çepni Sembolleri	101

2.2. Çepnilerde Yerleşim	105
2.2.1. Çepni Göçleri ve Yayılma Yerleri.....	105
2.2.2. Çepni Yerleşim Listeleri	109
2.3. Çepnilerde İdari Yapı ve Nüfus	121
2.3.1. Çepnilerde İdarî Yapı	121
2.3.2. Çepnilerde Nüfus	130
2.4. Çepnilerde Ekonomik Hayat	142
2.4.1. Çepnilerde Ekonomik Yaşam	142
2.4.2. Harşit Havzasında Madencilik	164
2.5. Çepnilerde Din ve İnanış	174
2.5.1. Çepnilerde Dinî Hayat	174
2.5.2. Çepnilerde Kızılbaşlık Meselesi	180
2.5.3. Çepnilerin Manevî Öncüleri	183
2.6. Çepnilerde Sosyo-kültürel Hayat	195
2.6.1. Çepnilerde Sosyal Hayat.....	195
2.6.2. Çepnilerde Kültürel Hayat	203
2.7. Çepniler ve Edebiyat	224
2.7.1. Çepnilerde Dil ve Edebiyat	224
2.7.2. Edebiyatımızda Harşit	234
SONUÇ	241
KAYNAKLAR	245
EKLER	259

KISALTMALAR

A	: Anabasis
ADL	: Adliye Kayıtları
Age	: Adı geçen eser
Agg	: Adı geçen görüşme
AGO	: Alparslan Gurubu Oluşuyor
Agy	: Adı geçen yer
AKKT	: Arpacık Köyü'nün Kuruluşu ve Tarihçesi
BEO	: Bulgaristan Komiserliği
BOA	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
BTT	: Büyük Türkiye Tarihi
Ç	: Çepni
c.	: Cilt
CAK	: Cumhuriyet Arşivi Katalogları
CRD	: Ceride Defterleri
ÇAM	: Çepni Adı ve Manası
ÇB	: Çepni Beyliği
ÇKŞ	: Çepni Kızı Şiiri
D	: Doğankent
d..	: Defterler
DKA	: Doğu Karadeniz Araştırmaları
DFE	: Defterhâne-i Âmire
DH	: Dâhiliye Kayıtları
DİT	: Doğankent İlçesi Tarihi
DKÇK	: Doğu Karadeniz'de Çepniler ve Keşkek
DKYG	: Doğu Karadeniz'de Yaylacılık Geleneği
DLT	: Divan-ı Lügat-i't Türk
DN	: Dosya No
DÜİT	: Dosya Usûlü İradeler Tasnifi

DVN	: Divan-ı Hümâyün
EK	: Encümen Kararları
EKE	: Elik Keçi Efsanesi
EV	: Evkaf Kayıtları
FK	: Fon Kodu
GAO	: Güvenç Abdal Ocağı
GÇT	: Gümüşhane Çepni Tarihi
GETİİ	: Giresun'da Eski Türk İnançlarının İzleri
GGG	: Geçmişte ve Günümüzde Gümüşhane
GİY	: Gümüşhane İl Yıllığı
GKF	: Gelinkaya Efsanesi
GN	: Gömlek No
GÖ	: Gümüşhane Özlemi
GŞCI	: Gümüşhaneli Şairlerde Coğrafi İlhamlar
GT	: Gümüşhane Tarihi
GTY	: Giresun Tarihi Yazıları
GU	: Gümüş Ufuklar Dergisi
GÜEMH	: Giresunlu Ünlü Eşkıya Micanoğlu Hüseyin
GYBİ	: Giresun Yöresindeki Bazı İnanışlar
H.	: Hicrî
HAT	: Hatt-ı Hümâyün
HB	: Hacı Bektaş
HBV	: Hacı Bektaş Veli (Dergisi)
HBVD	: Hacı Bektaş Veli Derneği
HES	: Hidro Elektrik Santrali
HKNN	: Harşit ve Kürtün Nahiyeleri Nüfusu
HPS	: Hapishaneler Müdüriyeti
HV	: Harşit Vadisi
HVY	: Harşit Vadisi Yolu
H.z.	: Hazreti
İ.	: İskân
İ..	: İltizam

İA	: İslâm Ansiklopedisi
İD	: İdarî Kayıtlar
K	: Köyümüz
KDE	: Kasım Dede Efsanesi
KG	: Kişisel Görüşme
Km.	: Kilometre
KÖK	: Karadeniz Özelliklerini Koruma Kulübü
KTS	: Karadeniz Tarihi Sempozyumu
KVG	: Kültür Vadisi Gümüşhane
M.	: Miladî
M...	: Müdüriyetler
MB	: Mebâni-yi Emiriyye (Devlet Binaları)
MF	: Müfettişlik Kayıtları
MKT	: Mektubî Kalemî
ML	: Malî Kayıtlar
MMS	: Maden Mukataası
MÖ	: Milattan Önce
MS	: Milattan Sonra
MSB	: Milli Savunma Bakanlığı
MUI	: Muhaberât-ı Umumiye İdaresi
MV	: Meclis-i Vükelâ
MVL	: Meclis-i Vükelâ Mazbataları
NFS	: Nüfus Kayıtları
NZD	: Nezaret ve Devâir Kalemî
OAGİBB	: Osmanlı Arşivi'nden Gümüşhane ile İlgili Bazı Belgeler
OAR	: Osmanlı Arşivi Rehberi
OÖMHT	: Osmanlı Öncesi Mesudiye Hacıemiroğulları Tarihi
OTDTS	: Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü
ö.	: Ölümü

ÖGBDÇD	: Özel / Gizli Bir Dil – Çepni Dili
p.	: Page (Sayfa)
s.	: Sayfa
SG	: Sayılarla Gümüşhane
ŞD	: Şura-yı Devlet
ŞFR	: Şifre
TA	: Türkler Ansiklopedisi
TAKG	: Trabzon Ağasar Kadın Giysileri
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TDTD	: Türk Dünyası Tarih Dergisi
THBAY	: Türk Halk Bilimi Araştırmaları Yıllığı
TKAE	: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü
TNF	: Nafia Nezareti
TO	: Topal Osman
TS	: Turkish Studies (Türkoloji Araştırmaları)
TSG	: Trabzon Sancağı Geneli
TSGTG	: Tirebolu'da Soydan Gelen Tarihi Gelenekler
TT	: Torul'un Tarihi
TİT	: Tirebolu Tarihi
TZ	: Tımar - Zeamet
UM	: Umum Evrakı
UMVM	: Umûr-ı Mahalliyât-ı Vilâyât Müdüriyeti
ÜAE	: Üvey Anne Efsanesi
YB	: Yabancı Belgeler
YG	: Yeşil Gümüşhane Gazetesi
YT	: Yeni Tirebolu
ZB	: Zabtiye Nezareti
LDShV	: Birinci Dünya Savaşı'nda Harşit Vadisi
21.yy.TE	: Yirmibirinci Yüzyıl Türkiye Enstitüsü

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Harşit Nahiyesi Nüfus Detayları	137
Tablo 2: Kürtün Nahiyesi Nüfus Detayları	138
Tablo 3: Harşit Havzası İlçelerinin Nüfus Verileri	140



ÖNSÖZ

Çepniler, Oğuzların 24 boyundan biri olup savaşçılık yönleriyle tanınırlar. Anadolu'da sadece Doğu Karadeniz'de değil Marmara, Akdeniz, Ege, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde de varlıklarını hissettirmişlerdir. Faruk Sümer de Çepnilerin Anadolu'nun Türkleştirilmesinde en büyük rolü oynayan boylardan biri olduğunu belirtir.

Anadolu'da Çepni yerleşimlerinin çok dağınık olması nedeniyle daha ziyade çoğunluk teşkil ettikleri Harşit Havzasını araştırma konusu olarak belirledik. Bu suretle onların siyasal tarihlerini, idari yapılarını, yerleşme ve göç hareketlerini, nüfus bilgilerini, ekonomik durumlarını, din ve inanışlarını, sosyo-kültürel yaşantılarını ortaya koymaya çalıştık. Ancak bu bölgede Çepniler üzerine yapılan ilk araştırmalardan biri olması hasebiyle hem bu açıdan mutlu olduk hem de mesai açısından zorlandık. Fakat mütevazı da olsa ortaya sonuç olarak bir şeylerin çıkması tüm bu zorluklara değdi.

Tam da bu noktada, biraz uzun ve maceralı bir çizgide seyretse de yüksek lisans için beni Yeniçağ Tarihine yönlendiren ve dersleriyle bizi aydınlatan Prof. Dr. Mehmet ALPARGU Hocama; tarih analizleriyle ders içinde ders aldığımız ve tez aşamasında da desteklerini hep yanımızda bulduğumuz Prof. Dr. Yücel ÖZTÜRK Hocama; tez jürisindeki örnek ve en ufak ayrıntıyı bile gözden kaçırmayan tavriyle Prof. Dr. Vahit TÜRK Hocama; hem kahrımızı çeken hem de kaynak, yöntem, içerik konularında bize rehberlik yapan Danışman Hocam iyi niyet ve anlayış timsali Yrd. Doç. Dr. Recep YAŞA'ya kalbî şükranlarımı sunarım.

Ayrıca araştırma bölgemizde yaptığımız yüzey araştırmalarında bildiklerini samimiyetle bizimle paylaşan başta Karadeniz Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ali ÇELİK'e, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Osman KÖSE'ye, Piraziz İlçe Özel İdare Müdürü - Araştırmacı Mehmet FATSA'ya, Fatsa 1. Noteri Ahmet KUFACI'ya ve Kürtün, Do-

SÜLEYMAN PEKİN

ğankent, Güce, Çanakçı, Tirebolu köylerinde görüşmeler yaptığımız Çepni boyunun candan insanlarına teşekkürü borç bilirim. Trabzon, Gümüşhane, Giresun gezimizin mihmandarı Veysel ÇI-NAR'ı da unutmuyorum. Bir de sabrını zorladığım eşimi ve beraber ders çalıştığımız çocuklarımı..

Hepsine teşekkürler...

Süleyman PEKİN

Ankara-2013

TAKDİM

Günümüzde yerel tarih araştırmaları genele nazaran daha çok ilgi görmektedir. ‘Harşit Havzasında Çepniler’ başlıklı çalışmamız coğrafi olarak Doğu Karadeniz Bölümü’ndeki Harşit Nehri vadisinde yer alan başta Kürtün ve Doğankent, yanı sıra Torul ile Tirebolu arasını; anakı, Güce yerleşim yerlerini kapsamaktadır.

Malazgirt Savaşı sonrasında Ortaasya’dan İnan güzergâhından geçerek Anadolu’ya yerleşen 24 Oğuz boyundan bir tanesi de epnilerdir. Zamanla Anadolu’nun dört bir yanına ve Kuzey Suriye topraklarına yerleşen epni Boyunun en etkili ve teşkilatlı olarak yaşadığı yer ise Karadeniz Bölgesidir. XIII. yüzyıldan itibaren Batı ve Orta Karadeniz’e (Sinop, Ordu) yerleşen Çepniler, XIV. yüzyıldan itibaren bugünkü yurtları olan Harşit Havzasına Kürtün merkez olmak üzere yerleşmişlerdir.

Danişmentlilerin siyasi mirasçısı olan Çepniler bölgede Ordu merkezli Bayramlı yada diğer adıyla Hacıemiroğulları Beyliği’ni kurup yaşatmışlardır. Harşit Havzasındaki Çepniler de beyleri vasıtasıyla uzun yıllar yarı bağımsız yaşamış ancak Osmanlıların Akkoyunluları Otlukbeli Savaşı’nda yenmesiyle Osmanlı toprak sistemine dâhil edilmişlerdir.

Devlete müsellemler tarzı askerî hizmetlerde bulunan Çepniler buna mukabil vergi yükünden muaf tutulmuşlardır. Harşit Havzasında hayvancılık ve yavaş yavaş artan miktarda tarımla uğraşan Çepniler, yöredeki madenlerde de çalışarak bakır, gümüş ve kömür üretiminde yer almışlardır.

Nüfus olarak sürekli değişik yerlere göç veren Çepniler dinî anlamda hassasiyeti yüksek bir topluluk olarak bilinmiş ve dinî cereyanların birçoğunda yer tutmuşlardır. Bu noktada en çok kuruluşunda payları olan Safevî Devletinin Alevîlik inancından etkilenmişler fakat çoğunluk olarak Sünnî inancını devam ettirmişlerdir.

Osmanlı Devleti'nin Duraklama, Gerileme ve Dağılma devirlerinde yöresel ayaklanmalara eşlik eden ve zamanla kendi içlerinden âyân denilen yerli derebeylerini çıkaran Çepniler, Doğu Karadeniz'deki diğer topluluklarla da sık sık çatışmışlardır. Savaşçı, mücadelecî anlamlarına gelen Çepni kelimesi günümüzde yöre insanını da tarif eden bir özellik taşımaktadır.

'Otçu Göçü' adı verilen ve Ortaasya'dan Anadolu'ya taşınan konar-göçer hayatının vazgeçilmezi olan Yaylacılık geleneği adeta bölgede bir araya gelme ve toplanma bayramıdır. Eski Türk kültürünün capcanlı izlerini taşıyan yöre tarihteki etkin rolünü tekrar bulma arayışındadır.

Çepnilik bilinci bakımından son on yılda oldukça çok faaliyete imza atılmıştır. Yöredeki kültürel öğeler, edebî ürünler ve unutulmaya yüz tutmuş dinî ritüeller yeniden canlanma ivmesini kazanmıştır. Bilhassa tarihte yer etmiş dinî kanaat önderleri, I.Dünya Savaşı şehitleri, Millî Mücadele'ye emek verenler amatör - profesyonel çalışmalarla tekrar hatırlanarak yörenin tarihten günümüze gelişimi ve o tarihsel sürecin kahramanları unutulma zemininden çıkarılmışlardır.

THE ÇEPNIS IN HARŞIT BASIN

In recent times local historical researches draw intense interest than that of general researches. Our study titled “The Çepnis in Harşit Basin” includes the settlements called Çanakçı and Güce, geographically localized in Eastern Blacksea Region in Harşit River Valley, primarily Kürtün and Doğankent and accordingly between Torul and Tirebolu.

The Çepnis are one of the 24 tribes formed of the Oghuz who settled in Anatolia after passing Iran course after Malazgirt War. In times they settled in various places in Anatolia and Northern Syria but the most important place in which the Çepnis settled is Blacksea Region. They used to live there in organized form. They settled in Western and Middle Blacksea Region since XIII.century, especially in Sinop and Ordu, and they moved to Harşit Basin since XIV. centuries and settled in Kürtün. Here is the center of this tribe in today.

The Çepnis, who are the political inheritors of Danishments established in the region principalities of Bayramlı or Hacıemiroğulları Principality which is center is Ordu. The Çepnis in Harşit Basin lived semi independent in long years however they were included in Ottoman soils after the Ottoman beat Akkoyuns in Otlukbeli War.

The Çepnis gave military services to the state in the form of Müsellem and in return they were exempt from the tax burden. They lived in Harşit Basin by animal husbandary and in some extent by agriculture, they worked in the mines in the region and produced some metals such as copper, silver and coals.

The Çepnis, who migrated to various places in long years has a higher religion sensitivity and placed in many religion streams. They were basicly influenced by the Alawism of Shia State who had a sare in their foundation, however in majority they are in Sunni faith.

The Çepnis was subjected to various insurgencies in the period of Unproductive, Decline and Dispersion Periods of Ottoman State and influenced by the landed proprietors called Ayan. They frequently conflicted with other tribes settled in Eastern Black Sea. "Çepni" means warrior, combative and this feature implies the people in this region.

The transhumance tradition which is indispensable characteristic of nomad life that is also called "ot göçü" is almost a festival in the region for gathering. The region which protects the old Turkish culture is in efforts to find its effective role in historical periods.

Awareness of being Çepni gave many activities in recent times. The cultural elements in the region, literary products and religion rituals which are in the hand of oblivion have gained impetus to revive. Especially religion opinion leaders in history, martyrs in the First World War and the warriors in Independence War have been recalled in our day.

KAYNAKLAR

A – Arşiv Belgeleri

- BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ, Gömlek No: 1049, Fon Kodu: NFS.d..
- BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ, Gömlek No: 1089, Fon Kodu: NFS.d..
- BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ, Gömlek No: 1126, Fon Kodu: NFS.d..
- BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ, Gömlek No: 651, Fon Kodu: ML.CRD.d...
- BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ, Gömlek No: 734, Fon Kodu: A.İDFE.d...
- BOA, Cumhuriyet Arşivi Katalogları, Dosya: 15930, Fon Kodu: 30..10.0.0 Yer No: 154.89..30.
- BOA, Cumhuriyet Arşivi Katalogları, Sayı: 125946, Dosya: 113-121541, Fon Kodu: 30..18.1.2 Yer No: 241.72..20.
- BOA, Cumhuriyet Arşivi Katalogları, Sayı: 1506, Dosya: 73-45, Fon Kodu: 30..18.1.1 Yer No: 4.54.2.
- BOA, Cumhuriyet Arşivi Katalogları, Sayı: 26038, Fon Kodu: 30..11.1.0 Yer No: 238.16..5.
- BOA, Cumhuriyet Arşivi Katalogları, Sayı: 8597, Fon Kodu: 30..11.1.0 Yer No: 357.36..13.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1, GN: 06, FK: DH.İ.UM
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 10, GN: 667, FK: C..ADL.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 10, GN:667, FK: C..ADL..
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 102, GN: 59, FK: DH.İ.UM.EK.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1180, GN: 24, FK: ŞD.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1205, GN: 3, FK: DH.MKT
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1239, GN: 13, FK: ŞD.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1239, GN: 14, FK: ŞD.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1239, GN: 17, FK: ŞD.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1247, GN: 23, FK: ŞD.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1249, GN: 21, FK: ŞD.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1324, GN:85, FK: DH.MKT.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 133, GN: 6634, FK: C..TZ..
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1361, GN: 140, FK: DH.MKT
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 139, GN: 62, FK: DH.UMVM.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 14, GN:5660, FK: C..EV...
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1414, GN: 21, FK: DH.MKT.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1453, GN: 63, FK: DH.MKT
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 150, GN: 4259, FK: İ..MVL.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1598, GN: 79, FK: DH.MKT
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1598, GN: 93, FK: HAT.

- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 169, GN: 85, FK: MV
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 169, GN: 85, FK: MV.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 182, GN: 32, FK: İ..MMS.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1837, GN: 8, FK: ŞD.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1848, GN: 28, FK: ŞD.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 1857, GN: 9, FK: DH.MKT
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 19, GN: 08, FK: DH.İ.UM
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 193, GN: 18, FK: İ..MMS.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 238, GN: 32, FK: MV
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 2380, GN: 32, FK: DH.MKT
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 24, GN: 1, FK: İ.DUİT
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 2476, GN: 185667, FK: BEO
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 2490, GN: 186691, FK: BEO
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 254, GN: 38, FK: A.}MKT.NZD.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 268, GN: 55, FK: MKT.NZD.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 2798, GN: 76, FK: DH.MKT
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 31, GN: 1508, FK: C..ZB.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 31, GN: 28, FK: MV.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 31, GN: 28, FK: MV.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 34, GN: 99, FK: DH.MB..HPS.M...
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 38, GN: 6899, FK: C..MF.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 384, GN: 28, FK: ZB
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 384, GN: 45, ZB
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 396, GN: 77, FK: DH.MKT
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 4, GN: 1313, FK: B05:İ..TNF
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 440, GN: 34, FK: DH.MKT
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 46, GN: 44, FK: A.}MKT.MVL
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 46, GN: 44, FK: MKT.MVL.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 476, GN:24053, FK: C..EV..
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 5, GN:143, FK: YB..04
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 51, GN: 6, FK: MKT.MVL.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 51, GN:6, FK: A.}MKT.MVL
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 52, GN: 17, FK: A.}DVN.).
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 523, GN: 94, FK: A.}MKT.UM..
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 528, GN: 24, FK: DH.ŞFR.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 538, GN: 8, FK: MVL
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 542, GN: 42, FK: DH.MKT
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 597, GN: 30150 , FK: C..EV..
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 60, GN: 73, FK: A.}DVN.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 604, GN: 21, FK: MVL

- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 605, GN: 89 FK: MVL
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 605, GN: 9, FK: MVL
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 632, GN: 13, FK: MVL
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 656, GN: 41, FK: DH.ŞFR.
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 692, GN: 15, FK: MVL
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 692, GN: 22, FK: MVL
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 727, GN: 54483, FK: BEO
- BOA, Osmanlı Arşivi Rehberi, DN: 937, GN: 81, FK: DH.MKT
- 12 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİ (1996), [Kürtün Kadısı 24 / 208, Çepni Taifesi 606 / 2072 / 2140 / 2281, Bedreme Dizdarı 2049], BOA Yayın No 17, Ankara.
- 7 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİ (1999), [Kürtün Nahiyesi 1400 / 1401], BOA Yayın No 37, Ankara.

B – Kitaplar ve Dergiler

- ALBAYRAK, Haşim (2003), *Tarih Boyunca Doğu Karadeniz’de Etnik Yapılanmalar ve Pontus*, 2. Baskı, Babıali Kitaplığı, İstanbul.
- ALP ARSLAN, Hüseyin (1995), “Tirebolulu Hüseyin alp Arslan ve Risalesi” *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, Eylül 1995, Sayı 105, s.34-39
- ALTUN, Işıl (2008), *Kocaeli Suadiye / Çepni Kültürü*, Suadiye Belediyesi Kültür Yayını, İstanbul.
- BABİNGER, Franz (2000), *Anadolu’da İslâmiyet*, Çeviren: Ragıp Hulusi, İnsan Yayınları, İstanbul.
- BAHADIR HAN, Ebûlğazi (1980), *Türklerin Soy Kütüğü (Şecere-i Terakime)*, Hazırlayan: Muharrem Ergin, Tercüman 1001 Temel Eser, İstanbul.
- BORANLI, Alparslan (1994), “Şenliğin Diğer Yüzü”, *Kültür Vadisi Gümüşhane*, Yıl 1, Sayı 3, s.30-31.
- BORANLI, Alparslan (1995), “Gümüşhane’de Madencilik Dünü, Bugünü, Yarını”, *Kültür Vadisi Gümüşhane*, Yıl 2, Sayı 6, s.3-5.
- BOSTAN, M. Hanefi (2002), *XV - XVI. Asırlarda Trabzon Sancağında Sosyal ve İktisadî Hayat*, Türk Tarih Kurum Yayınları, Ankara.
- BOSTAN, M. Hanefi (2007), “Anadolu’da Çepni İskânı”, *Türkler*, Cilt 6, Yeni Türkiye Yayınları, s.299-311.
- CIRIT, İbrahim, “Karabörk Tarihi” www.karabork.com/karaborktarihi.htm
- ÇELEBİ Eviya (1983), *Seyahatnâme (Giriş)*, Hazırlayan: İsmet Parmaksızoğlu, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- ÇELİK, Ali (2007), “Anadolu’nun Türkleştirilmesinde Çepni Boyu’nun Rolü”, *Türkler*, Cilt 6, Yeni Türkiye Yayınları, s.312-322.
- DARKOT, Besim (1988), “Giresun Maddesi”, *İslâm Ansiklopedisi*, 4. Cilt, s.789-790.

- DARKOT, Besim (1988), “Gümüşhâne Maddesi”, *İslâm Ansiklopedisi*, 4. Cilt, s.836-837.
- DOĞAN, D. Mehmet (1996), *Büyük Türkçe Sözlük*, 11. Baskı, İz Yayıncılık (Yeni Şafak), İstanbul.
- FATSA, Mehmet (2008), “Yukarı Çoruh ve Kelkit Vadisinin İslamlaşmasına Öncülük Eden Türk Dervişleri”, *Tasavvuf*, Yıl 9, Sayı 22, s.257-281.
- FATSA, Mehmet (2008), *Giresun Yöresinde Osmanlı Eserleri ve Vakıf Eserleri*, Bilgi Ajans, Giresun.
- GENÇ, Reşat (1997), *Kaşgarlı Mahmud’a Göre XI. Yüzyılda Türk Dünyası*, TKAE Yayınları, Ankara.
- GOLOĞLU, Mahmut (2000), *Trabzon Tarihi (Fetihten Kurtuluşa Kadar)*, Serander Yayınları, Trabzon.
- GÖKDAĞ, B. Atsız ve Nazım Kuruca, “Giresun’da Eski Türk İnançlarının İzleri”
- GÖLPINARLI, Abdülbâkıy (1979), *Tarih Boyunca İslâm Mezhepleri ve Şiilik*, Der Yayınevi, İstanbul.
- GÖLPINARLI, Abdülbaki (1995), *Vilâyetname (Menakıb-ı Hacı Bektaş’ı Veli)*, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
- GÜLENSOY, Tuncer (1979), *Türk Halkbilim Araştırmaları Yıllığı (1977)*, Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- GÜLSEVİN, Gürer (2009), “Anadolu Ağızlarında Etnik (Boysal) Özellikler ve Çepni Ağızları Üzerine”, *Turkish Studies*, Volume 4/3, p.1067-1080.
- GÜMÜŞHANE VALİLİĞİ (1991), *Geçmişte ve Günümüzde Gümüşhane Sempozyumu (13-17 Haziran 1990)*, Gümüşhane Valiliği Yayınları, Ankara.
- HALAÇOĞLU, Yusuf (1988), *XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu’nun İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- HEY’ET, Cevat (1996), *Türklerin Tarih ve Kültürüne Bir Bakış*, Türkiye Türkçesine Aktaran: Melek Müderriszade, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- HİRİK, Ali Coşkun (1998), “Gümüşhaneli Şairlerde Coğrafi İlhamlar”, *Kültür Vadisi Gümüşhane*, Yıl 4, Sayı 13, s.5-10.
- HOCAOĞLU, Ömer Lütfi (1995), “Karadeniz’de Çepni Türklerinin Tarihi”, *Karadeniz’in Özelliklerini Koruma Kulübü (KÖK)*, Yıl 4, Sayı 17, s.2-5.
- İNAN, Abdülkadir (1987), *Makaleler -1*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- KAFESOĞLU, İbrahim (1988), “Selçuklular Maddesi”, *İslâm Ansiklopedisi*, 10. Cilt, s.353-416.
- KAFESOĞLU, İbrahim (1986), *Türk Millî Kültürü*, 4. Baskı, Boğaziçi Yayınları, İstanbul.
- KARA, Seyfullah (2006), *Selçuklular’ın Dini Serüveni*, Şema Yayınevi, İstanbul.

- KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (2007), *Karadeniz Tarihi Sempozyumu (25-26 Mayıs 2005)*, Yayına Hazırlayanlar: K. İnan - H. Öksüz - M. Okur - V. Usta, 2 Cilt, Trabzon.
- KARATAY, Ali (1996), "Rusların Gümüşhane'yi İşgaline Bakış", *Kültür Vadisi Gümüşhane*, Yıl 3, Sayı 9, s.30-31.
- KIRZIOĞLU, Fahrettin (1991), "Osmanlı Tapu Tahrir ve Mühimme Defterlerinde Gümüşhane Bölgesi Türk Boy / Oymak Hatıraları ve Madenler Üzerine 'Hükümler'den Örnekler", *Geçmişte ve Günümüzde Gümüşhane*, Gümüşhane Valliği Yayınları, s.69-77.
- KÖMÜRCÜOĞLU, Sabahattin (1995), "Gümüşhane Ağıtı", *Kültür Vadisi Gümüşhane*, Yıl 2, Sayı 7, s.22.
- KÜÇÜK, Abdurrahman ve M. Alparslan Küçük (2009), *Türkistan'dan Türkiye'ye Alevîlik - Bektaşîlik*, Berikan Yayınevi, Ankara.
- LERMİOĞLU, Ömer Faruk (Hazırlayan), (2007), *Kadirbeyoğlu Zeki Bey'in Hatıraları*, Sebil Yayınevi, İstanbul
- LOWRY, Heath W. (2010), *Trabzon Şehrinin İslamlaşması ve Türkleşmesi (1461-1583)*, 4. Baskı, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, İstanbul.
- MEHMED NEŞRÎ, (1987), *Kitâb-ı Cihan-nümâ (Neşrî Tarihi)*, II Cilt, Yayınlayanlar: F. Reşit Unat - Mehmed A. Köymen, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- MERÇİL, Erdoğan (1985), *Müslüman-Türk Devletleri Tarihi*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- ÖGEL, Bahaeddin (1978), *Türk Kültür Tarihine Giriş - 1*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- ÖZCAN, Ali C. (2006), *Alevileri Anlamaya Çalışmak*, Altın Kalem Yayınları, İzmit.
- ÖZKAYA, Yücel (1985), *XVIII. Yüzyılda Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- ÖZTUNA, Yılmaz (1983), *Büyük Türkiye Tarihi*, 2. Baskı, Cilt 13, Ötüken Yayınları, İstanbul.
- PAKALIN, Mehmet Zeki (1983), *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, III Cilt, 3. Basılış, Millî Eğitim Basımevi, Ankara.
- PEKİN, Süleyman (2011), *Bahçecik Tarihi*, Berikan Yayıncılık, Ankara.
- PİR, Hasan (1996), *Gümüşhane'nin Kültür Öğeleri*, Gümüşhaneliler ve Gümüşhaneyi Sevenler Hizmet Vakfı Yayını, Gümüşhane.
- PÜSKÜLLÜOĞLU, Ali (1995), *Türkçe Sözlük*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- SÂMÎ, Şemseddin (1989), *Kâmûs-ı Türkî*, Enderun Kitabevi, İstanbul.
- SAMSUN İLKADIM BELEDİYESİ KÜLTÜR MÜDÜRLÜĞÜ (2009), *Osmanlı'dan Günümüze Eşkıyalık ve Terör*, Editör: Osman Köse, İlkadım Belediyesi Kültür Yayınları, Samsun.

- SAN, Sabri Özcan (1997?), *Trabzon Salnameleri'nde Gümüşhane Sancağı*, Gümüşhane Valiliği Gümüşhaneliler ve Gümüşhaneyi Sevenler Hizmet Vakfı Yayını, Gümüşhane.
- SAN, Sabri Özcan (1993), *Rusların Gümüşhane İlini İşgali*, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- SEVİNÇGÜL, Ömer (1990), *Küçük Lügat*, Sakarya Eğitim Vakfı Zafer Yayınları, İstanbul.
- SEVİNÇLİ, Efdal, "Özel / Gizli Bir Dil : Çepni Dili" http://joy.yasar.edu.tr/makale/no13_vol4/03_sevincli.pdf
- SEZEN, Tahir (2006), *Osmanlı Yer Adları*, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayınları, İstanbul.
- SIRTLI, Ali (1993), *Karadeniz Fıkraları ve Doğu Karadeniz Tarihi (Hemşinliler – Lazlar - Çepniler)*, İstanbul.
- SÜMER, Faruk (1991), "Çepniler - I", *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, Temmuz 1991, Sayı 55, s.3-11.
- SÜMER, Faruk (1991), "Çepniler - II", *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, Ağustos 1991, Sayı 56, s.3-10.
- SÜMER, Faruk (1991), "Çepniler - III", *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, Eylül 1991, Sayı 57, s.5-18.
- SÜMER, Faruk (1991), "Çepniler - IV" *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, Ekim 1991, Sayı 58, s.4-25.
- SÜMER, Faruk (1991), "Çepniler - V", *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, Kasım 1991, Sayı 59, s.14-28.
- SÜMER, Faruk (1991), "Çepniler - VI", *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, Aralık 1991, Sayı 60, s.4-17.
- SÜMER, Faruk (1992a), *Çepniler*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul.
- SÜMER, Faruk (1992b), *Safevî Devletinin Kuruluşu ve Gelişmesinde Anadolu Türklerinin Rolü*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- SÜMER, Faruk (1993), "Türkiye Türkleri'nin Ataları Olan Oğuzlar'ın (Türkmenler) Yüz Şekli", *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, Yıl 7, Sayı 78, Haziran, s.13-17.
- SÜMER, Faruk (1993), "Türkmenistan", *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, Yıl 7, Sayı 84, Aralık, s.7-14.
- SÜMER, Faruk (1999), *Oğuzlar (Türkmenler)*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul.
- ŞAHİN, Ömer (1996), "Kabaktepe Şehitliği", *Kültür Vadisi Gümüşhane*, Yıl 2, Sayı 8, s.13
- ŞENEL, Volkan (2002), *Gümüşhane Evleri*, T.C. Gümüşhane Valiliği İl Kültür Müdürlüğü Yayınları, Trabzon.
- ŞENEL, Volkan (2006), *Çanakkale Cephesi'nde Şehit Olan Gümüşhaneliler*, T.C. Gümüşhane Valiliği Yayınları, İstanbul.

- ŞENEL, Volkan (2008), "Deli Halit Paşa'nın Torul'dan Mustafa Kemal'e Çektiği Telgraf", *Gümüş Ufuklar*, Mart 2008, Sayı 17, s. 14-15.
- ŞİMŞEK, Tacettin (2007), "Yirmidokuzuncu Şehir", *Gümüş Ufuklar*, Ocak 2007, Sayı: 16, s.48.
- ŞÜKÜN, Ziya (1984), *Farsça-Türkçe Lûgat (Gencinei Güftar / Ferhengi Ziya)*, III Cilt, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul.
- T.C. GÜMÜŞHANE VALİLİĞİ (1997), *Sayılarla Gümüşhane*, Gümüşhane Valiliği Yayınları, İstanbul.
- T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞI (1997), *Divanü Lügati't- Türk'ten Derlemeler ve Uyarlamalar*, Düzenleyen: Fikri Silahdaroğlu, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- TAYFUR, Kemal (1995), "Dağların Avucundaki Kent", *Atlas Dergisi*, Aralık 1995, Sayı 33, s.50-64.
- TEKİNDAĞ, Şehabettin (1988), "Trabzon Maddesi", *İslâm Ansiklopedisi*, 12. Cilt, I. Kısım, 2. Basılış, s.455-477.
- TELLİOĞLU, İbrahim (2007), "Doğu Karadeniz Bölgesinin Türk Yurdu Haline Gelmesi Hakkında Bir Değerlendirme", *Turkish Studies / Türkoloji Araştırmaları*, Volume 2/2, p.654-664.
- TOZLU, Selahattin (1990), "Gümüşhane ve Çevresindeki Ermeni Hareketleri", *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, Nisan 1990, Sayı 40, s.24-31.
- TOZLU, Selâhattin (1995), "XIX. Asırda Gümüşhane Şehri ve Bahçeleri", *Kültür Vadisi Gümüşhane*, Yıl 2, Sayı 6, s.22-27.
- TOZLU, Selâhattin (1996), "Gümüşhane Madenleri", *Kültür Vadisi Gümüşhane*, Yıl 3, Sayı 9, s.4-6.
- TOZLU, Selahattin (1998), XIX. Yüzyılda Gümüşhane, Akademik Araştırmalar Serisi, Erzurum.
- TUĞLU, Turan (1995), "Gümüşhane İle İlgili Yayınlar", *Kültür Vadisi Gümüşhane*, Yıl 2, Sayı 5, s.26-27.
- TUĞLU, Turan (2009), *Kuşakkaya Yazıları-2*, Kuşakkaya Gazetesi Yayınları, Gümüşhane.
- TUĞLU, Turan (2009), *Kuşakkaya Yazıları-3*, Kuşakkaya Gazetesi Yayınları, Gümüşhane.
- TUĞLU, Turan (2009), *Kuşakkaya'ya Mektuplar*, Kuşakkaya Gazetesi Yayınları, Gümüşhane.
- TURAN, Osman (1990), *Türk Cihan Hâkimiyeti Mefkûresi Tarihi*, 6. Baskı, Nakışlar Yayınevi, İstanbul.
- TURAN, Osman (1988), *Türkiye Selçukluları Hakkında Resmî Vesikalar*, 2. Baskı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- TÜRKAY, Cevdet (2001), *Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Cemaatlar*, İşaret Yayınları, İstanbul.

- UNAT, Faik Reşit (1988), *Hicrî Tarihleri Milâdî Tarihe Çevrime Kılavuzu*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- USLU, Mustafa (1988), "Çapanoğlu İsyanı ve Bir Sebep Olarak Ayânlık", *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, Yıl 2, Sayı 18, Haziran, s.49-51.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı (1982), *Osmanlı Tarihi (III. Cilt / II. Kısım)*, 3. Baskı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı (1982), *Osmanlı Tarihi (IV. Cilt / I. Kısım)*, 3. Baskı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı (1988), *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- ÜÇÜNCÜOĞLU, Adnan Güngör (1998), *Torul-Kürtün Tarihi*, Torul Belediyesi Yayınları, Torul.
- ÜNAL, Oğuz (1980), *Horasan'dan Anadolu'ya*, Töre Devlet Yayınevi, Ankara.
- YALÇIN, A., B. Uysal ve G. Dikeroğlu (2005), "Karadeniz Çepnileri 3: Şalpa-zarı ve Gürgentepe", *Hacı Bektaş Velî*, Sayı 35, s.43-46.
- YALÇIN, Alemdar ve Başak Uysal (2005), "Karadeniz Çepnileri 1: Taşlıca Köyü", *Hacı Bektaş Velî*, Sayı 35, s.29-36.
- YALÇIN, Alemdar ve Başak Uysal (2005), "Karadeniz Çepnileri 2: Eskiköy", *Hacı Bektaş Velî*, Sayı 35, s.37-42.
- YALÇIN, Alemdar ve Hacı Yılmaz (2005), "Güvenç Abdal Ocağı", *Hacı Bektaş Velî*, Sayı 35, s.9-28.
- YINANÇ, M. Halil (1988), "Danişmendliler Maddesi", *İslâm Ansiklopedisi*, 3. Cilt, s.468-479.
- ZENGİN, Salih (1997?), "Torul'un Tarihi", *Yeşil Gümüşhane*, Yıl 1, Sayı 2, s.4.

C – Kişisel Görüşmeler

- KİŞİSEL GÖRÜŞME, 2010a (Doğankent – Murat Öztürk / E. Ali Şahin, 28.07.2010)
- KİŞİSEL GÖRÜŞME, 2010b (Kürtün Taşlıca Köyü – Hüseyin Güvendi, 28.07.2010)
- KİŞİSEL GÖRÜŞME, 2010c (Güce Arpacık Köyü – Halil Arpacık, 29.07.2010)
- KİŞİSEL GÖRÜŞME, 2010d (Güce Merkez – Haşim Kılıç / Hilmi Mert, 29.07.2010)
- KİŞİSEL GÖRÜŞME, 2010e (Tirebolu Kuskunlu Köyü – Yusuf Arslan, 28.07.2010)
- KİŞİSEL GÖRÜŞME, 2010f (Kürtün Süme Köyü – Ali Gürbüz, 28.07.2010)
- KİŞİSEL GÖRÜŞME, 2010g (Espiye Çepni Köyü – Ahmet Tekir, 29.07.2010)
- KİŞİSEL GÖRÜŞME, 2010h (Çanakçı Merkez, Kerem Gödek, 29.07.2010)
- KİŞİSEL GÖRÜŞME, 2010i (Çanakçı Kaledibi Köyü – Zeki Demir / Salih Uzun, 29.07.2010)

- KİŞİSEL GÖRÜŞME, 2010j (Giresun Piraziz – Mehmet Fatsa, 30.07.2010)
- KİŞİSEL GÖRÜŞME, 2010k (Ordu Fatsa – Ahmet Kufacı, 30.07.2010)
- KİŞİSEL GÖRÜŞME, 2010m (Samsun Ondokuzmayıs – Osman Köse, 30.07.2010)
- KİŞİSEL GÖRÜŞME, 2010n (Kürtün Uluköy – İbrahim Yücel / Bekir Akdeniz, 28.07.2010)

D – İnternet Bazlı Kaynaklar

- AKTAŞ, Üzeyir, “Arpacık Köyü'nün Kuruluşu ve Tarihçesi” www.oyraca.com/git=yazioku&id=92
- ALTINKAYNAK, Erdoğın, “Doğı Karadeniz’de Çepniler ve Keşkek”, www.ufukötesi.com
- BALCIOĞLU, İbrahim, “Otçu Göçü” www.kazikbeliyaylasi.com/index.php?option=com_content&task=view&id=112&Itemid=163
- BİLGİN, Mehmet, “Çepni Beyliği” www.kazikbeliyaylasi.com/index.php?option=com_content&task=view&id=17&Itemid=31
- BİLGİN, Mehmet, “Giresun Bölgesinde Türkmen Beylikleri ve İskân Hareketleri” www.kazikbeliyaylasi.com/index.php?option=com_content&task=view&id=18&Itemid=3
- “Çepniler” www.bayrambeykoyu.com/wp-content/uploads/2008/09/ouz-han-ve-oullari.png&imgrefurl=
- ÇETİNOĞLU, Oğuz, “Çepniler” <http://www.ertugrulcepni.com/yazilar.asp?action=view&id=13>
- DEMİR, Necati, Orta ve Doğı Karadeniz Bölgesi’nde Bayraktar, Sancaktar ve Alemdar Aileleri” <http://www.hbektas.gazi.edu.tr/portal/html/modules.php?name=News&file=article&sid=647>
- “Doğankent” www.giresunlulardernegi.org/portal/tr/images/stories/canakci.jpg&imgrefurl=
- ERDOĞAN, Hüseyin ve Yaşar Celep, “Osmanlı Öncesi Mesudiye Hacıemiroğulları Tarihi” www.emirogullariailisi.com/emiroglu/id19.htm
- GÜLAY, Abdullah, “Çepniler ve Karadeniz” www.mithatgudu.com/ana%2520sayfadaki%2520resimler/abdullahgulay.jpg&imgrefurl=
- GÜLŞEN, Fatma, “Köyde Düğün / Kaybettiklerimiz”, www.karaderekoyu.com
- GÜNAY, Hayrettin, “Giresun Yöresinde Bazı İnanışlar” www.kazikbeliyaylasi.com/index.php?option=com_content&task=view&id=23&Itemid=37
- GÜNDOĞDU, Temel, “Kazıkbeli İsminin Kökeni” www.kazikbeliyaylasi.com/index.php?option=com_content&task=view&id=153&Itemid=164

- GÜVENDİ, Seyit, “Birinci Dünya Savaşında Harşit Vadisi”
www.harsitvadisi.com/Seyit-gUVENDI/63/Birinci-Dunya-Savasinda-Harsit-Vadisi.html
- “Hacı Abdullah Halife (Sarı Halife)” www.kazikbeliyaylasi.com/index.php?option=com_content&task=view&id=311&Itemid=206
- KARAHAN, Ahmet, “Köyümüz” www.catak.org.tr/sayfa/giresun/dogankent-catak-koyu-tarihi_2.html
- KAYA, Mevlüt, “Çepni Adı ve Manası” www.cepnikoy.net/2009/06/cepni-adi-ve-manasi.html
- KAYA, Mevlüt, “Çepniköy ve Çepnililer Tarihi” www.cepnikoy.net/2010/02/cepnikoy-ve-cepnililer-tarihi.html
- KEŞMER, Bekir, “Tirebolu’da Soydan Gelen Tarihi Gelenekler” www.kazikbeliyaylasi.com/index.php?option=com_content&task=view&id=247&Itemid=196
- KORKMAZ, M. Ali, “Trabzon-Ağasar Kadın Giysileri” www.belgeler.com
- KÖKEL, Coşkun, “Güvenç abdal Ocağı Üzerine Bir Değerlendirme” www.hbektas.gazi.edu.tr/portal/html/modules.php?name=News&file=article&sid=647
- KÖSE, Mustafa, “Alparslan Grubu Oluşuyor” www.kazikbeliyaylasi.com/index.php?option=com_content&task=view&id=266&Itemid=201
- ÖZTÜRK, Özhan, “Doğu Karadeniz’de Yaylacılık Geleneği” www.karahana.com/makaleler/Ozhan/guzeller-guzelleri-karadeniz-cocuklari.jpg&imgrefurl=
- ŞAHİN, İlhan, “Osmanlı Döneminde Giresun Bölgesinde Konar-Göçerlerin İzleri” <http://karahasanoglu.com/trabzon11.htm>
- ŞENEL, Volkan, “Osmanlı Arşivi Belgeleri ve Bazı Kaynaklara Göre Gümüşhane’de Oymak, Kabile ve Cemaatler”, www.yagmurderem.com
- ŞENEL, Volkan, “Osmanlı Arşivi’nden Gümüşhane İle İlgili Bazı Belgeler”, www.kocaeliaydinlarocagi.com
- “Topal Osman ve Çepni Uşakları” www.21.yyte.org.tr (karadenizliyum.blogcu.com/)
- “Trabzon ve Gümüşhane Çepni Tarihi” www.emirogullariailesi.com/mynet_resimlerim/cepniler_y_resel.jpg&imgrefurl=
- “Türk Oğuz Çepnilerinin Anadolu’nun Türkleştirilmesindeki Yeri ve Önemi” www.akcaabat-acisu.com/modules.php?name=Content&pid=6
- YÜKSEL, Ayhan, “Doğankent İlçesinin Tarihi” www.moryagmur.com/giresun/10556-giresun-dogankent-hakkinda-bilgi.html&usg=
- YÜKSEL, Ayhan, “Giresun Tarihi Yazıları – Harşit Vadisi Yolu” www.harsitvadisi.com/images_up/harsit_vadisi_yolu_15_11_2009.png&imgrefurl=http://www.harsitvadisi.com/Guncel/Harsit-Vadisi-Yolu--

HARŞİT HAVZASINDA ÇEPNİLER

- YÜKSEL, Ayhan, “Giresun’lu Ünlü Eşkıya Micanoğlu Hüseyin”, Doğu Karadeniz Araştırmaları, www.kazikbeliyaylasi.com
- YÜKSEL, Ayhan, “Harşit Nahiyesinin Tirebolu'ya Bağlanması” www.harsitvadisi.com/yazar_detay.php?id=69
- YÜKSEL, Ayhan, “Harşit ve Kürtün Nahiyeleri Nüfusu” www.harsitvadisi.com/Ayhan-Yuksel/74/Harsit-ve-Kurtun-NahiyeleriNufusu.html&usg=
- adnanyildiz.blogcu.com
- ansiklopedim.info
- fmanager2008.blogcu.com
- kalebasli.tr.gg
- muhammetsafi.blogcu.com
- onturk.wordpress.com
- orduhayatgazetesi.com
- panoramia.com
- scriptumhistoria.blogspot.com
- www.agasar.org
- www.anadoluasiretleri.com
- www.ansiklopedim.info
- www.antoloji.com
- www.arpacikkoyu.com
- www.atahun.com
- www.bayrambeykoyu.com
- www.bilgilinesil.com
- www.blogcu.com
- www.buyutec.net
- www.canakcihaber.com
- www.catak.org.tr
- www.cekulvakfi.org.tr
- www.cepni.net
- www.cepnikoy.net
- www.devletarsivleri.gov.tr
- www.dogankenthaber.com
- www.dogankentonline.com
- www.e-catak.com
- www.emirogullariailesi.com
- www.estanbul.com
- www.forumdas.net
- www.gazeteses.com

- www.giresun.gov.tr
- www.giresunhaberi.com
- www.giresunili.net
- www.giresunpostasi.net
- www.gucehaber.com
- www.gunyuzum.com
- www.harsithaber.com
- www.harsitvadisi.com
- www.idefix.com
- www.kafkasevi.com
- www.karadenizgezi.com
- www.karaderekoyu.com
- www.karalahana.com
- www.kayihazeybek.com
- www.kazikbeli.com
- www.kocaeliaydinlarocagi.com
- www.kocaeligazete.com
- www.kocaeligiresun.com
- www.kozaklikalecik.com
- www.ktu.edu.tr
- www.kucukgeris.com
- www.kurtun.com
- www.kurtun.net
- www.lezzetler.com
- www.mithatgudu.com
- www.moryagmur.com
- www.net-bilgi.com
- www.nethabercilik.com
- www.nfku.com
- www.ofhayrat.com
- www.oyraca.com
- www.sakarya.edu.tr
- www.serander.net
- www.sogutlukoyu.com
- www.sosyalbilgiler.biz
- www.sosyalciler.com
- www.suleymanpekin.com
- www.susehri.com.tr
- www.techturkey.com
- www.tirebolu.bel.tr

HARŞİT HAVZASINDA ÇEPNİLER

- www.tirebolu.org.tr
- www.tirebolunostalji.com
- www.tornuk.com
- www.turkcebilgi.com
- www.turkishny.com
- www.ugurdemirbas.com
- www.unye.org
- www.velayet.com
- www.yaglidere.bel.tr
- www.yagmurderem.com
- www.yasar.edu.tr
- www.yenidenergenekon.com
- www.yenisafak.com.tr
- www.yenitirebolu.com
- www.yerelnet.org.tr
- yenihaber.be